No. 301   1839

BREDASCHE COURANT

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Woensdag 18 December

FRANKRIJK.

PARIJS, den 15den December.

Naar men zegt heeft de raad van ministers, door den koning voorgezeten, zich ll. vrijdag voor het eerst met de openingsaanspraak bezig gehouden. De beide artikelen betrekkelijk het Oosten en Algiers, heeft men nog open gelaten, in de hoop dat er van den Oosten nog de eene of andere gunstige tijding mogt ontvangen worden. Omtrent de reductie van de 5 pCt. rente, op welken maatregel de heer *Passy* bepaald gesteld is en waarvoor hij reeds een ontwerp gereed heeft, zou overeen gekomen zijn, om in de openingsaanspraak te verklaren, dat het ministerie een groot financieel ontwerp zou aanbieden, in het vertrouwen dat de wijsheid der kamer de belangen der rentehouders met die van het gouvernement zou weten overeen te brengen. Intusschen behelst juist heden de *Revue de Paris* een betoog over de reductie der rente, waarin het niet onduidelijk te kennen geeft, dat al mogten de beide kamers een dergelijk ontwerp aannemen, de koning hetzelve echter niet bekrachtigen zou.

De redactie van de openingsaanspraak, is aan den heer *Villemain* opgedragen.

— De heeren *Thiers* en *Decazes* zijn gisteren avond tot zeer laat op de Tuilerien gebleven.

— De nieuwe turksche gezant *Nuri*-effendi, moet heden zijn plegtig gehoor bij den koning hebben.

— Van de 400 personen, die wegens den aanslag van 12 en 13 mei in verzekerde bewaring zijn genomen, zijn er 361 door de commissie van het hof der pairs voorloopig in vrijheid gesteld, zoo dat het hof over slechts 39 personen uitspraak zal hebben te doen.

— De aartsbisschop van Parijs, *de Quelen*, zal naar men verneemt eene reis naar Italie ondernemen; sommigen vermeenen ter herstelling zijner gezondheid, anderen om naar den kardinaalshoed te staan, anderen om den hertog *van Bordeaux* te begroeten.

— Het half-officieel orgaan de *Moniteur Parisien*, behelst het volgende:

» Het gouvernement heeft depeches uit Algiers ontvangen tot den 7den december.

» Sedert den vorigen post heeft er geen belangrijk voorval in de provincie plaats gehad; het door de Arabieren aangenomen stelsel van kleine afzonderlijke aanvallen heeft voortgeduurd. Kleine troepen Hadjouten en ruiters tot de onderscheiden kalifa's van *Abd-el-Kader* behoorende, hebben op verschillende punten in de vlakte getracht het vee te rooven, maar bijna overal zijn zij afgewezen door de dapperheid der troepen die met de verdediging der verschillende kampen zijn belast. In de plaats gehad hebbende ontmoetingen zijn verscheiden Arabieren door onze soldaten gedood en vele paarden buit gemaakt.

» Op de linie van de Chiffa concentreren zich de troepen. De verdedigingswerken van de stad Belidah worden met allen mogelijken ijver voortgezet. De dijk, aangelegd om het water ten allen tijde naar de Chiffa te leiden, beantwoordt aan de bedoeling. Deze stad is van al het noodige voorzien.

» De Arabieren hebben getracht al de rondom Belidah uitgevoerde werkzaamheden te verontrusten. Eerst de kabijlen, en later de geregelde troepen van den kalifa van Miliana, hebben geweer in de ravijns verscholen en onophoudelijk op onze blokhuizen gevuurd. Wij hebben eenige dooden en gekwetsten gehad. Volgens de rapporten van den generaal *Duvivier*, heeft de vijand veel volks verloren.

» Daar de stoombooten van Bona en Oran op het oogenblik van vertrek te Algiers niet aangekomen waren, had men geen tijdingen uit die provincien."

De berigten door de bladen van Marseille na de aankomst der jongste stoomboot, luiden veel verontrustender dan het bovenstaande. Zij geven de vrees te kennen van eenen algemeenen aanval van de zijde des Emirs op Algiers, en verzekeren dat, met uitzondering van de voornaamste vaste punten, de onderscheidene militaire posten verlaten zijn en de troepen naar den omtrek van Algiers waren afgetrokken. In l'*Echaireur de la mediterranée* leest men onder anderen: » De heden ontvangen tijdingen uit Algiers luiden verontrustend. De *Alcheron* is den 7den van daar vertrokken. Men zegt dat onze troepen uit vrees voor een aanval op de stad, te Algiers zijn binnengekomen; de kolonisten zijn insgelijks in de stad gekomen. Onze soldaten hebben de legerkampen verlaten, alleen de versterkte punten, zoals Belida, Bouffarick zijn bezet gebleven. Men zegt dat alle onze pachthoeven in de vlakte vernield zijn."

In een ander bijzonder berigt leest men: » De ramadansvasten is ten einde. Wij vernemen uit eene goede bron, dat de Emir, die met zijne troepen te Medeah kampeert en aan de westelijke grens van het grondgebied der Hadjouten, tusschen den 8sten en den 10den, in de vlakte moest afdalen, met 6000 ruiters, 10,000 voetknechten en 20 stukken geschut, en dat *Ben Zamoum* van uit het Oosten met zijne kabailen zich met hem moet vereenigen, om eenen aanslag op Algiers te doen. Hierdoor laat zich de bijeentrekking onzer troepen verklaren, en het verlaten van de kampen Oued-Haley, Beneden-Belida, Karra-Mustapha, alsmede de opruiming van een groot getal voorwaarts gelegen blokhuizen, en doet ons inzien, vooral ook bij het behoedzaam gedrag van het gouvernement, dat men, aangezien onze minderheid in getal, en om den uitslag te verzekeren, het gevecht slechts binnen onze eigene linien wil aannemen."

In andere berigten wordt de magt van *Abd-el-Kader* nog veel grooter opgegeven, doch waarschijnlijk heerscht in deze berigten veel overdrijving.

— Uit Marseille wordt gemeld, dat sedert het uitbreken der vijandelijkheden in Afrika, reeds 4,800 man derwaarts zijn overgescheept.

— Heden uit hoofde van den Zondag geene fondsnotering.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 14den December.

De berigten uit het Noordelijke Duitschland houden, dat de koude zich ook aldaar reeds heeft doen gevoelen, en de Oder zelfs reeds toegevroren is.

— Te Koburg is den 8sten dezer de verloving van den prins *Albrecht* met de koningin van Engeland, geproclameerd geworden.

— Eene revolutie, van het volk uitgaande, en in tegengestelden zin der Zurichsche omwenteling van 6 september, heeft den 4den december in het kanton Tessin, zonder bloedvergieten, plaats gegrepen. De groote raad had in zijne laatste zitting anti-liberale besluiten genomen en de persvrijheid willen beperken. Hierover ontstond ontevredenheid; de terugkeerende groote raden van de conservative partij werden beschimpt en mishandeld, en de zwakke maatregelen tot handhaving der rust bleven zonder gevolg. Het garnizoen legde de wapens neder: alles is, zegt een Zwitsersch dagblad, met den grootsten spoed en bewonderenswaardige orde afgeloopen.

— De Leipziger Courant behelst een schrijven uit Konstantinopel van den 24sten november, het volgende houdende: Over den staat der onderhandelingen met *Mehemed*-ali luiden de berigten sedert eenige dagen niet gunstig. Luidens de jongste berigten uit Alexandrie van den 16den, heeft *Mehemed* in den laatsten tijd zijne eischen hooger gestemd en den consuls verklaard, dat hij onveranderlijk gesteld bleef op het bezit van Adana en de engten van den Taurus. Het berigt van de aankomst des franschen gezants *de Pontois*, alsmede diens geheime last, om aan geen maatregelen tegen den onderkoning deel te nemen, hetwelk men te Alexandrie vernomen had, gelijktijdig met het berigt, dat de fransche en engelsche vlooten de winterkwartieren zouden betrekken, had zijne hoop op nieuw verlevendigd en zijn onbuigzaam gemoed nieuw voedsel gegeven. Het laat zich begrijpen dat deze verandering in

den stand van zaken alhier, groote ontsteltenis heeft verwekt, en het natuurlijk gevolg had, dat men niet slechts in Pera, maar ook onder het diplomatiek ligchaam gelooft, dat het fransche hof *Mehemed* in deze staatkunde stijfde. De russische invloed zou daardoor welligt spoedig weer het overwigt in den Divan verkrijgen en de invloed van *Reschid*-pacha verminderen.

In een naschrift zegt hetzelfde blad: »Men verzekert dat de gezanten van Engeland, Rusland en Pruissen, aan den minister van buitenlandsche zaken, *Reschid*-pacha, eene nota in den geest der collectieve nota van 29 julij, ingezonden en hem aangeraden hebben, de voorwaarden van *Mehemed*-ali, welke Frankrijk ondersteunt, niet aan te nemen. Naar het schijnt hebben zij onlangs bij hunne hoven, tot zekerheid der afzonderlijke staatkunde die Frankrijk thans volgt, om nieuwe instructien aangevraagd. Het zal er nu op aankomen, of het den graaf *Pontois* gelukt, de Porte en *Mehemed*-ali tot het sluiten van een verdrag over te halen, alvorens die instructien ontvangen worden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 17den December.

De *Zangvereeniging Concordia* onder de leiding van den Heer *H. Umlauf*, heeft gister avond in den Stads-Schouwburg haar II. *Koor-concert* opgevoerd, waarbij eene ontelbare menigte hoorderessen en hoorders tegenwoordig was. — Behalve een uitmuntend voorgedragen gedetacheerd Sopraan-solo, en een fraai Viool-concert, gecomponeerd en uitgevoerd door den Heer *Fabricius*, van de kapel der I. Afdeeling Infanterie, werd met kracht, gevoel en volmaakte muzikale eenheid door de Vereeniging *Rombergs Klokkelied* in de Eerste Afdeeling, en het Eerste Gedeelte van *Haydn's Schepping* in de Tweede Afdeeling gezongen. — Diep is de indruk door deze Oratorium te weeg gebragt, en groot de belangstelling in de drie, nog volgende Concerten, welke *Concordia* aan hare Leden en het deelnemend publiek beloofd heeft.

— Bij Zijner Majesteits besluit van 12 December 1839, n°. 90, is de heer *J. B. de Perez*, thans adsistent-resident van Benkoelen op Sumatra, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Z. M. heeft bij besluit van den 8 dezer, in plaats van wijlen den Zeer Eerw. heer *Donker Curtius*, tot schoolopziener in het eerste district der provincie Gelderland benoemd den Wel-Ed.-Gestr. heer Mr. *G. F. Robidé van der Aa*, lid van de arrondissements-regtbank te Arnhem.

— Men verneemt, dat aan den heer *N. Reijnants*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag is verleend als burgemeester der gemeente Leende, met vergunning aan denzelven, om het vroeger aan hem toegestaan militair pensioen, voortdurend buiten 's lands, zonder korting te verteren; terwijl het Z. M. wijders heeft behaagd, in deszelfs plaats, als burgemeester van Leende te benoemen, den heer *H. van Dijk*, landmeter van het kadaster te Eindhoven, wonende te Leende."

— Wij vernemen, dat bij een dezer dagen genomen Koninklijk besluit, eenige ambtenaren zijn benoemd, voor de dienst in onze Oost-Indische bezittingen, als: de heer *S. de Kanter*, tot dus verre adjunct-commies bij het departement van Kolonien, tot Oost-Indisch ambtenaar van de 2de klasse; terwijl tot Oost-Indische ambtenaren van de 3de klasse zijn benoemd, de heeren *F. C. Bangert*, geemployeerde bij dat zelfde departement. *G. J. C. van Zyll de Jong*, tot dus verre kandidaat-notaris hier te lande, en *L. van Liebherr*, gewezen vrijwilliger onder de Noord-Hollandsche jagers.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men het volgende:

»Het Naturalien-kabinet onzer hoogeschool is onlangs verrijkt met eene fraaije verzameling Javaansche vogelen en eenige amphibien en visschen, door den hoog Ed. Gestr. heer mr. *J. W. F. van Nes*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, en hoofdambtenaar in Nederlandsch Indië, bij zijne terugkomst in het vaderland medegebragt en aan de hoogeschool geschonken. Ook heeft de hoogleeraar *van Lidt de Jeude* van genoemden edelmoedigen beschermer der wetenschappen eenige fraaije stukken ten geschenke ontvangen, welke nog aan zijne rijke aan de Zoölogische societeit verbonden verzameling ontbraken."

— Aanstaanden Donderdag, den 19 dezer, zal, naar men verneemt, voor het Prov. Geregtshof van Holland, de zaak dienen van *Arend Bakker*, laatst woonachtig te Hazerswoude, beschuldigd van moedwilligen doodslag, begaan in den nacht van 31 December 1834 op 1 Januarij 1835, weswege hij, bij arrest van het voormalige hof van assises in de prov. Holland, zuider-kwartier, bij verstek was veroordeeld.

— Men heeft alhier te lande thans ontvangen de Javasche Couranten van den 24 Julij tot den 21 Augustus. Zij houden onder anderen het berigt in, dat des avonds van den 25sten Julij de kapitein van het engelsch brikschip *Maria*, met name *W. Wilson*, benevens de eigenaar van het schip en lading, de heer *Eugène Wauthier*, met twee kinderen, alsmede de geheele equipagie, bestaande uit zestien Laskars of Bengalezen, door 's lands schoener *Zeemeeuw J. A. C. van der Nuft*, gelukkig gered en te Pontianak aan wal gebragt waren, nadat zij zich, bij het totaal verongelukken van gemeld schip, in twee sloepen begeven en gedurende een geheel etmaal in het uiterst gevaar verkeerd hadden.

Volgens berigten van Timor, was in April jl. daar ter reede aangekomen de Engelsche schoener *Essington*, komende van Timor Laut, van waar het den gezagvoerder van dat vaartuig, *Watson*, gelukt is mede te voeren een der op genoemd eiland overgeblevene personen van de equipage van de, in 1823, aldaar door de bevolking afgeloopene Engelsche schoener *Staat Come*. Deze ongelukkige, *Joseph Tobas* genaamd, geboortig van Engeland, heeft 17 jaren als slaaf te Laurau op Timor Laut doorgebragt, alwaar de gemelde schoener, in der tijd, op strand gehaald en verbrand is; terwijl de overige opvarenden vermoord zijn geworden. Gedurende het gemelde tijdstip was hij aan de wreedste mishandelingen van de bevolking blootgesteld geweest, zijne moedertaal was hij geheel vergeten, zoodat men weinig informatien van hem had kunnen bekomen.

Te Batavia had men den 13den Augustus van Patjitan van den 1sten te voren berigt, dat, sedert vijf dagen, aldaar, zonder tusschenpozing, een zoo zware regen viel, als maar zelden in de westmousson werd opgemerkt. Eene groote streek lands was er overstroomd, en vele menschen, have en goed verlatende, hadden tot hun behoud naar de hoogere gronden moeten vlugten. Bijzonderheden van ongelukken waren nog niet bekend, aangezien de communicatie met de oostzijde der Patjitansche rivier, door het wegspoelen der brug, alstoen nog gestremd was.

Dergelijke treurige berigten werden uit Kedirie medegedeeld, voornamelijk in het zuidelijk gedeelte dier residentie, uitmakende de afdeelingen Nerowo en Trengalek, waren de rivieren door zware regens, tot zoodanige hoogte gerezen, dat eene groote uitgestrektheid rijstvelden verscheiden voeten onder water stond, de communicatie gestremd was en de bevolking naar hoogere streken had moeten vlugten.

— Bij besluit van Zijne Exc. den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indie is bepaald, dat ten gerieve van den handel, tot en met den laatsten December 1840, het territoriale regt op de koffij te Padang, op Sumatra's westkust, naar verkiezing zal kunnen worden voldaan in zilver dan wel in koper geld, bij de voldoening in koper echter met een *surplus* van twintig ten honderd.

Bij onderscheiden door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie genomen dispositien, zijn onder anderen benoemd:

tot provisionelen kommandant der eerste groote militaire afdeeling op Java, de kolonel van het regiment huzaren n°. 7, *J. J. Perié*, met bepaling, dat hij tevens het bevel over genoemd regiment zal blijven voeren;

tot kommandant der tweede groote militaire afdeeling op Java, de kolonel der infanterie *J. Le Bron de Vexela*, met bepaling, dat hij, bij de aanvaarding dezer betrekking, eervol zal zijn ontslagen als kommandant van het observatie-korps.

tot kommandant van de derde groote militaire afdeeling op Java, de luitenant-kolonel *G. Bakker*, die van het 1ste naar het 3de bat. infanterie is overgeplaatst.

tot resident van Ayer Bangies (Sumatra's westkust), de ambtenaar *P. B. J. de Perez*, laatstelijk adsistent-resident van Benkoelen.

Te Kopenhagen heeft des avonds van den 6 dezer een volksoploop plaats gehad, waarbij aan eenige huizen de glazen zijn ingeworpen. De voorstanders van een meer liberalen regeringsvorm in Denemarken teekenen petitien aan den nieuwen Monarch, waarbij zij de invoering eener constitutie, op den voet der Noordweegsche, verlangen, en men gelooft dat Z. M. niet ongenegen is aan dien wensch gehoor te geven. De [illegible] van Kopenhagen heeft, bij adres aan den Koning, [illegible] verzocht.

Het lijk van Koning Frederik VI was gebalsemd, en zou eerst den 22 Januarij te Rotschild bijgezet worden.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (16 *December*) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 52 een zest., drie zest., een zest.; dito 5 pCt. 98¾, ⅝; Kansb. 24⅛, 24; Am.-Syndik. 4½ pCt. 93¾, ⅞; Handelm. 166, ⅝, drie achtste; O. Indie 5 pCt. 96¼, ⅛, ¼; Ard. 22⅞; Coupons 17¾, ⅞; oude Russen 104⅞; [illegible] 61⅝; Columb. 17, [illegible]. Grieken 12 drie achtste.

** De Ondergeteekende, vertrokken zijnde naar *Oost-Indië*, zegt door deze nog een laatste vaarwel toe, aan zijne Familie, Vrienden en bekenden, nogmaals den hartelijksten dank betuigende voor de menigvuldige bewijzen van warme vriendschap aan hem betoond, waarover hij, hoe ver ook van het Vaderland verwijderd, gevoelig zal zijn, en zich duurzaam blijft aanbevelen.

W. HEYMANS, 2e *Luit.*,
Oost-Indisch Leger.

Te BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.